

AMUTRA

T.T.A.

1/3

"TRAMPOST"

MEDEDELINGEN

H A A N D B L A D van de "Vrienden van het Trammuzeüm".
Verantwoordelijk voor deze uitgave is: AMUTRA,
Wielemans-Couppenslaan, 47, te Brussel 19.
Redactieadres: "Roger Bastaens, Kerkendijk, 1, Borgerhout. (A.)"

1° Jaargang, nummer 8.

Mei 1968.

Te elfder ure konden we langs TP nr 6-7 onze vrienden-lezers inlichten over het verdwijnen van lijn 63 te Antwerpen, en over het staken der tramdiensten van de NMVB in de provincie Antwerpen met ingang van 26 mei 1968. Als gevolg van dit spijtige besluit reed de laatste dienst naar Schoten op zaterdag 25 mei '68, vertrek Rooseveltplein te Antwerpen om 14.26u. Met enkele minuten vertraging kwam de S 9666 aanbollen, samen met de sleepwagens 19578 en 19580.

Een honderdtal geïnteresseerden uit België en Nederland wachtten het laatste vertrek af. Foto's werden gemaakt op alle mogelijke en onmogelijke manieren. Personeel en reizigers, belangstellenden en persmensen, alles wriemelde door elkaar. Toevallige getuigen van die ongewone drukte bleven even verbaasd staan kijken. De Radjah hebben ze niet gezien, die was ook niet uitgenodigd. De TV was van de partij, en veel persmensen. Wij waarderen hun belangstelling ten zeerste, en we mochten vaststellen dat onverhoopt velen van hen meer van de tram houden dan hun dagelijkse pennevruchten laten vermoeden. 'n Pluim dus voor de Ridders van het geschreven woord. Wij verwachten nu een "Echo" op de TV op zaterdag 1 juni of 8 juni, want de BRT herdacht mee...

Hartelijk dank jongens voor uw loyale medewerking. 't Ging ten slotte over de laatste NMVB reizigerstram in de provincie! Tramvrienden hadden het rijtuig wat opgesmukt met een plaat op de frontzijde waarop de tekst "de Laatste NMVB tram-1 april 1889 - 25 mei 1968" en een tweede plaat op de buffer met de tekst "NMVB ANTWERPEN - LAATSTE TRAM"

Aan de Lindelei te Schoten werd het personeel door enkele kinderen in de bloemen gezet, terwijl de rijtuigen met prachtige rododendrons werden getooid. Zo werd de laatste reis van de laatste tram NMVB voor het laatst op lijn 61, bus gereden naar Antwerpen. Van daaruit reed het stel binnen op de Oude Barreellei te Merksem met de veelzeggende ZWARTE fil. MERKSEM..... Degenen die het tot de laatste stond in Merksem hadden volgehouden stonden er een beetje bedremmeld bij, want het is moeilijk om realiseren dat het echt de laatste was! En toch, op maandag 27 mei vertoonden de sporen op de Italiaan reeds de eerste roestvlekken.... We vermelden ook graag de aanwezigheid van Wannes Van de Velde, welbekend in het Antwerpse. Hij luisterde het afscheid op met de klagende tonen van zijn doedelzak. Op te merken ook dat de S 9666 eveneens de laatste 63 heeft gereden naar Brasschaat op 4 mei 1968.

HET STOND IN DE STERREN

In "MAAS- EN ROERBODE", St. Kristoffelstraat, 8-10, Roermond, (Ned.) verscheen op Woensdag 13 maart 1968 een reportage over het Nederlands Trammuseum te Weert. Een fraaie foto over vier kolommen toont ons een miniatuur van de NMVB stoomtram Maaseik-Weert; deze miniatuurtram met pakwagens en twee personenrijtuigen is in het museum te Weert permanent tentoongesteld. Lokomotief en rijtuigen samen zijn ongeveer twee meter lang, en zeer natuurgetrouw weergegeven in hout. Ook de wielen zijn uit hout gedraaid!

*****

"HET VOLK", Forelstraat, 22, Gent, brengt in zijn uitgave van za-zo 24-25 februari 1968 een foto over een botsing tussen rijtuig 322 op lijn 20, en een kamion. De tramvoerder werd gewond en naar het ziekenhuis gebracht. Het rijtuig 322 kwam kortelings terug in dienst. Zie Gents Nieuws.

*****

Onderstaande "sterren" fonkelden in de Gazet Van Antwerpen, Nationalestraat, 46, Antwerpen 1: (Let wel: allemaal "Stadsuitgave") uitgave van wo 20 maart '68: grote foto van pcc 2009 die op lijn 12: een aanrijding had met een kamion en daarbij ontspoorde. De foto toont hoe het rijtuig door een kraan terug in de sporen wordt getild.*****

uitgave van 27 mei 1968: groot verslag over de laatste NMVB tram in de provincie Antwerpen, 61 bis, Antwerpen-Schoten. Het artikel wordt opgefrist met drie foto's, één te Antwerpen, één tijdens de rit met de laatste reizigers, en ten slotte de Aankomst te Schoten Lindenlei.***

*****

Het Handelsblad, Lombardvest, 36, Antwerpen 1, en De Standaard-Het Nieuwsblad, Em. Jacquainlaan, 127, Brussel 1, brachten een foto met onderschrift bij het afschaffen van de 61 bis in Antwerpen. Voor de 9666 poseren het personeel en Wannes Van de Velde. Zie hiervoor in genoemde bladen, uitgave van ma 27 mei 1968.****

*****

Op de frontpagina van de uitgave van 27 mei '68 brengt "DE NIEUWE GAZET", Korte Nieuwstraat, 28, Antwerpen 1, een grote foto met de tram en de drukte eromheen, bij het vertrek van de laatste 61 bis, op het Rooseveltplein te Antwerpen.

*****

Ten slotte is er nog "LE MATIN" van 27 mei '68 die een groot artikel wijdt aan de laatste NMVB tram te Antwerpen. Ook hier siert een foto van de 9666 met personeel, het relaas.

Le Matin, Lombardvest, 34, Antwerpen 1.

*****

Panorama, Van Schoonbekestraat, 36, Antwerpen 1, brengt in zijn nr. 21, van 21-27 mei 1968 een uitgebreid artikel met 14 foto's over de Brusselse Metro, onder de veelzeggende (of niet?) titel: Brusselse Metro: kostbaar speelgoed.

Dit "epos" is beslist aanvechtbaar en we stellen ons bij het lezen wel de vraag of de Metro's van Rotterdam, Stuttgart, Keulen, Dusseldorf en Kopenhagen dan wel renderend zijn. Die ondernemingen zijn ook zeer recent, of wat Duitsland betreft, in een eerste fase van uitvoering. Ten slotte is het niet omdat men de verkeersdrukte van 1985 niet kan voorzien dat men nu niets moet doen! Voertuigen-tunnels bouwen voor privaatverkeer? Goed zo, maar in welke mate? Ieder auto zijn tunnel??? Kom kom, mijnheer Albert Gérard, een oplossing voor het verkeersprobleem is echt niet in twee bladzijden tekst weer te geven, zelfs niet met de beste bedoelingen! Spijtig genoeg hebben we niet voldoende plaatsruimte om verder op dit onderwerp in te gaan, maar misschien kan de MIVB dat wel doen, ZIJ is ten slotte de uitgedaagde. Voor de rest, alle simpatie voor de heer Gérard, en... sans rancune!

NIEUWS UIT DE VERSCHILLENDE BEDRIJVEN.....

NMVB ANTWERPEN: Met het verbussen van lijn 61 te Antwerpen is er voor deze provincie definitief een punt gezet achter vele bladzijden tramgeschiedenis in België. Er rest alleen nog een klein stukje goederenvervoer in Mol. Daartoe zijn vier spoorauto's ter beschikking. De schorsing van deze spoordiensten wordt eerlang voorzien.

De sporen van de ex lijn 50 zijn nu vrijwel geheel verwijderd. Op 23 mei '68 waren de bovenleidingsmasten verwijderd tot Aartselaar. (vanuit Antwerpen gezien)

Nadat op 4 mei '68 de laatste 63 reed tussen Antwerpen en Brasschaat, zijn de sporen reeds opgebroken tussen Brasschaat-Dorp en de Kleine Barreel te Merksem.

NMVB HENEGOUVEN:

Op 23 maart '68 werd de ahw 10760 van Anderlues naar de TTA overgebracht. Het betreft een tweeassig stoomtramrijtuig, dat later wel "dienst heeft gedaan op de elektrische lijnen.

Op zaterdag 25 mei 1968 reed de laatste 75 tussen Charleroi en Thuillies als spoordienst. Vele vrienden hebben eraan gehouden na aankomst van de laatste 61 bis te Antwerpen, naar Charleroi te reizen om daar de laatste 75 uitgeleide te doen. Dit laatste vertrek had laat op de avond plaats. Zogauw mogelijk verschaffen we bijkomende gegevens .

NMVB West VLAANDEREN:

De volgende rijtuigen type N werden in Kuregem verbouwd, en gingen op de navolgende data naar Oostende, als bijwagens: 10451 op 18 dec '67 ; 10449 op 19 jan 1968; 10458 op 9 feb. '68; 10422 op 1 mrt 68; 10423 op 22.3.68; 10448 op 12 april '68. Ondertussen zullen ook wel de 10455 en de 10445 in de Badstad zijn toegekomen. Wij geven U later de juiste data ervan, alsmede de nieuwe nummering.

NMVB BRABANT:

Hierbij de lijst van de in dienst zijnde aanhangwagens in deze groep op 1 januari 1968: (allemaal reeks 19.000!)
19.292 - 293 - 295 - 296-297-299-301-302-303-305-306-307-308-348-349-350-351-352-353-361-371-372-373- 391 t/m 395-403-404-418-420 t/m 437- 439-444-445-446-447-449-480-481-482-484-485-486-487-488-489-490-492 t/m 499-540-593 t/m 598.

Nog NMVB Henegouwen:

Op 1 februari 1968 waren in de stelplaats Anderlues de volgende rijtuigen aanwezig:
standaardwagen 10258 (groen) en type Eugies 10344 en 10345. De laatste twee in het geel maar komen niet meer in reizigersdienst. Wel voor reizigersdienst zijn de S rijtuigen 9767-10166-10173-10186-10240-10242-10243-10245-10246-10247-10278-10279-10281-10283-10498, en de aanhangrijtuigen: 19272-19274-19276-19289-19340-19342-19364-19378-19380-19383-19400-19405-19406. (Medegedeeld door dhr Faider)

MEDEDELING VAN DE REDAKTIE....

- ! Verschillende leden-modellenbouwers verzochten ons een oproep te richten tot onze lezers, opdat de modellenbouwers zich zouden bekend maken aan de redaktie. Deze oproep geschiedde in ons vorig nummer. De streefdatum is 15 juni.
- ! Tot op heden hebben weinigen van zich laten horen. Het baat echt niet te klagen als men nihilist is....
- ! Graag even uw medewerking, heren modellenbouwers.

4
TP nr 8, mei 1968, blz 4.

Uit de Scheldestad: MIVA:

E 3 werken: Op het kruispunt E 3 - Stenenbrug te Borgerhout, is een halve nieuwe brug voor het verkeer gereed gekomen. De andere helft, zijnde de vroegere weg, werd ondertussen weggebroken, en met het bouwen van de nieuwe brug, tweede helft, is ondertussen een aanvang gemaakt. Het tramverkeer geschiedt er op enkelspoor, over het reeds gereedgekomen gedeelte van de nieuwe brug, en is geregeld door lichtsinjalen. De enkele richting trad in voege als volgt: Op woensdag 27 mrt 68 reed lijn 24 over het nieuwe (enkele) spoor in de richting Silsburg, en de richting stad geschiedde over het vroegere spoor. Op 5 april was het spoor richting stad, op het nieuwe enkelspoor aangesloten, en vanaf die dag werd dus het enkelsporig verkeer ingesteld. De toestand zal ongeveer een jaar duren.

De brug over de E 3 te Berchem (kerk) werd met ingang van maandag 27 mei '68 voor het tramverkeer opengesteld.

Pcc rijtuigen na grondige revisie en schildering van waterafvoerbuisjes voorzien: 2000-2007, (TP 4-5 blz 3) en ondertussen ook 2008-2014.

Op 8 jan 68 kwam emr 6403 op Zurenborg binnen voor verbouwing naar model 6350. 6350 emw komt thans voor op lijn 7.

Voor dezelfde verbouwing kwam emr 6336 binnen op 7 feb. 68.

Eveneens voor verbouwing emw maar zonder railremmen kwan emr 4416 binnen op 10 nov. '67, en was gereed op 15 feb. '68. De 4417, emr met dubbele rijrichting kwam op Zurenborg toe voor ombouwing tot emw op 5 dec '67, en was einde feb. '68 in schildering.

Waren begin april nog niet tot eenmanwagen omgebouwd: 4405-4413-4410-4421-4423-4430 en 4433. De onderlijnde nummers zijn dubbelrichtingswagens. (Medegedeeld door dhr R.S. Hoboken.)

UIT DE HOOFDSTAD - MIVB.

Waar we ons voornamen in dit nummer uitgebreid terug te komen op de gebeurtenissen in Brussel, bleek dit wegens plaatsgebrek niet mogelijk. We verschuiven dus onze berichtgeving naar volgend nummer, voor wat de lijnenloop na de jongste hervormingen betreft. De hervormingen zijn voorlopig beëindigd. Niettemin blijven hardnekkig de geruchten de ronde doen over het verdwijnen van de tramlijnen 63-76 en 28.

Eerlang ook zal de eindlus aan het Bos verdwijnen. (lijnen 24 en 90bis en 94 bis.)

Op 30 april werd een lijn 102 bis in dienst gesteld tussen het Zuidstation en Hertogin van Brabantpl. via Naamse Poort-Noord.

De termini zijn: Baraplein-Barastr.-Onderwijsstr.-Frankrijkstr.-P.H.Spaaklaan-Jamartunnel enz., terwijl in het westen gereden wordt als volgt: Hertginpl-Ninoofsestw-Vander Meerenstr-Fr.J.De Bonne-str-Edingenstr-Ninoofsestwg... De dienst wordt enkel ma-vr. gereden. Op wo 6 mrt 68 verschenen de rijtuigen van de reeks 1500 terug en wel op de lijnen 101-102.

Op 20 jan 68 verscheen voor het eerst een PCC op lijn 62, en op 25 jan 68 voor het eerst een 9000 op 101. Vanaf 4 feb. 68 werd lijn 101 op zondag met éénman uitgebaat, terwijl dit vanaf 5 maart elke avond het geval is. Op 12 feb. 68 verscheen voor het eerst een 9000 op lijn 102. Dit is op het huidige ogenblik alweer een zeldzaamheid geworden. Op 3 feb 68 verscheen de eerste 4000 op lijn 62 en dit kan men nu elke zaterdag zien.

Op lijn 90 verscheen de eerste PCC op 6 mei 1968. Uitzonderlijk! Op lijn 55 kwam per 28 mei een nieuwe dienstregeling in werking, die voorzag in éénmansbediening op de avondbussen. De dienstregeling wordt gevolgd, maar met tweemansbediening. De eenmansbediening werd voorlopig uitgesteld. In de werkhuizen van Kuregem (MIVB) werd emr 1602 opgemerkt, ogenschijnlijk gelijk aan 1500-1515. Naderc gegevens ontbreken vooralsnog.

Nieuws uit de Arteveldestad MIVG wordt naar juni verschoven.